فیضان جمعه (پښتو)

فَیضانِ جُمُعَه

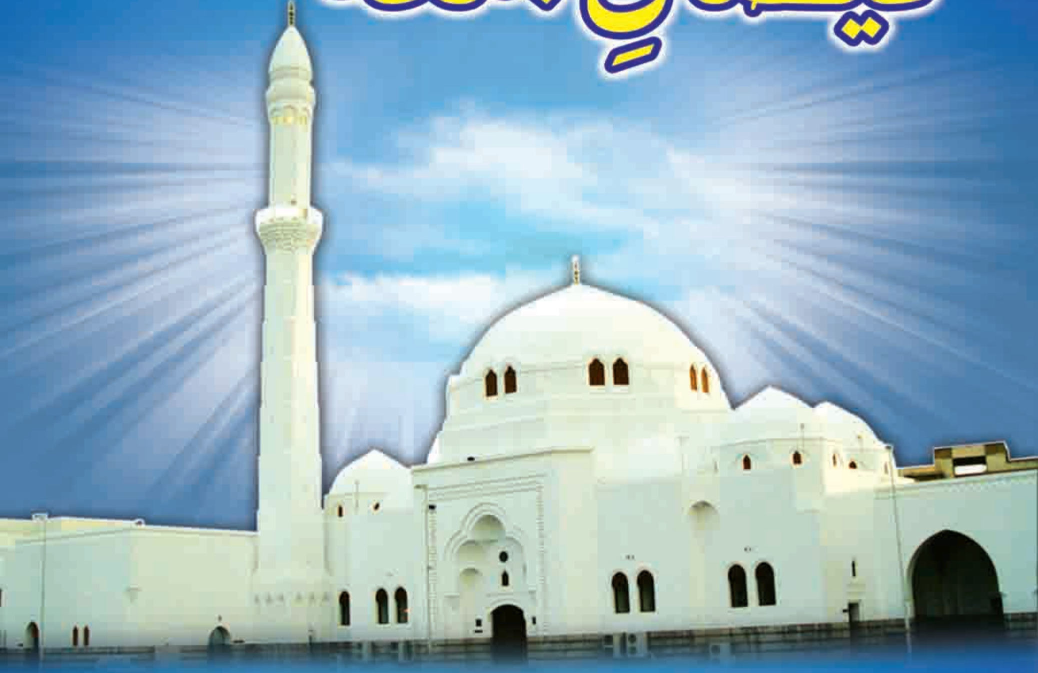

شَیخِ طَرِیقَت، اَمِیرِ اَہلِسُنّت، بانیِ دعوتِ اِسلامي، حَضرَت علّامه مولانا ابُو بِلال

مُحَمّد اِلیاس عَطّار قادِري رَضَوي

دامت برکاتهم العالیة

اَلۡحَمۡدُ لِلّٰہِ رَبِّ الۡعٰلَمِیۡنَ وَالصَّلٰوۃُ وَالسَّلَامُ عَلٰی سَیِّدِ الۡمُرۡسَلِیۡنَ
اَمَّا بَعۡدُ فَاَعُوۡذُ بِاللّٰہِ مِنَ الشَّیۡطٰنِ الرَّجِیۡمِ ؕ بِسۡمِ اللّٰہِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِیۡمِ ؕ

کتاب لوستلو دُعا

ديني کتاب يا اسلامی سبق لوستلو نه مخکښ دا لاندې دُعا لولئ

اِنۡ شَآءَ اللّٰہ عَزَّوَجَلَّ څه چه لولئ هغه به مو ياد پاتې کيږي:

اَللّٰهُمَّ افْتَحْ عَلَيْنَا حِكْمَتَكَ وَانْشُرْ عَلَيْنَا رَحْمَتَكَ يَا ذَاالْجَلَالِ وَالْاِكْرَام

ترجمه: اے الله عَزَّوَجَلَّ په مونږه د عِلم او د حِکمت دروازې برسيره [يعني بيرته] کړې او په مونږه خپل رحمت رانازل کړې! اے عظمت او بزرګئ والا!

(مستطرف ج 1 ص40 دار الفکر بيروت)

طلب غم مدينه بقيع ومغفرت

(اول او آخر کښ يو يو ځل دُرود شريف اولولئ)

د رسالې نوم: فَيضانِ جُمُعَه

اول ځل: رجب المرجب 1437ھ اپريل 2016ع

تعداد: ....

ناشِر: مکتبةُ المَدينه، عالمي مدني مرکز فيضانِ مدينه، بابُ المَدينه کراچئ.

مَدَني عرض: بل چا ته د دې رسالې د چاپ کولو اجازت نشته

کتاب اخستونکي توجّه اوکړئ

که د کتاب په طباعت کښ څه ښکاره خامي وي يا پاڼې کمي وي يا په بائنډِنګ کښ مخکښ وروسته لګيدلې وي نو مَکْتَبَةُالْمَدِيْنَه ته رجوع اوکړئ.

www.dawateislami.net

فَیضانِ جُمُعَه

شیخ طریقت اَمیرِ اَهلِسُنّت، بانئ دعوتِ اِسلامي **حضرت علّامه، مَولانا، ابُو بِلال محمّد اِلیاس عطّار قادِري، رَضَوي** دَامَتْ بَرَکَاتُهُمُ الْعَالِیَه دا رِساله ”فیضانِ جُمعه“ په اردو ژبه کښې لیکلې ده.

مجلسِ تراجِم (دعوتِ اسلامي) د دې رسالې په آسانه پښتو ژبه کښې د وَس مناسب دَ ترجمه کولو کوشش کړې دې. که چرې په دې ترجمه کښې څه غلطي یا کمي، زیاتي اومومئ نو ستاسو په خدمت کښې عرض دې چه مجلس تراجم ته خبر اوکړئ او د ثواب حقدار جوړ شئ.

پیشکش:

مجلسِ تراجِم دعوتِ اِسلامي

برائے رابطہ:

عالمی مدنی مرکز فیضانِ مدینہ محلہ سوداگران

پرانی سبزی منڈی، باب المَدینہ کراچی، پاکستان

UAN: ☎ +92-21-111-25-26-92 – Ext. 1262

Email: translation@dawateislami.net

www.dawateislami.net

Tip1:Click on any heading, it will send you to the required page.
Tip2:at inner pages, Click on the Name of the book to get back(here) to contents.

فهرست

فَيضانِ جُمُعَه............1
د جُمُعَه په ورځ د دُرود شريف لوستلو فضِيلت............1
خوږ نبي ﷺ ورومبئ جُمُعه كله ادا كړه............2
د جُمُعَه معنیٰ............3
سردارِ مدينه ﷺ ټولې څومره جُمُعې ادا كړي؟............4
درې جُمُعې چه د سستئ په وجه پريږدي د هغه په زړه مُهر............4
د جُمُعې د عمامه [يعني پټكي] فضِيلت............4
شِفا داخيليږي............5
لس ورځې د مصيبتونو نه حِفاظت............5
فرښتې د خوش نصيبو نومونه ليكي............5
په اوله صَدئ كښې د جُمُعې جذبه............6
د غريبانو حج............7
د جُمُعې د پاره وختي وتل حج دي............7
د حج او عُمرې ثواب............8
د ټولو ورځو سردار............8
د ځناورو د قيامت نه يَره............9
دُعا قبليږي............9
د مازديګر او ماښام د مينځه ئې اوګورئ............10
د صاحِبِ بهارِ شريعت اِرشاد............10
د قبولِيَّت ساعت كوم يو؟............10
حِكايت............11
په هره جُمُعَه كښې يو كروړ او ٤٤ لاكه د جهنَّم د اور نه آزاد............11
د عذابِ قبر نه محفوظ............12
د جُمُعې نه د بلې جُمُعې پورې د ګُناهونو معافي............12
د دوه سوه كالو د عِبادت ثواب............13
مرحوم مور و پلار ته هره جُمُعَه اعمال پيش كيږي............13
د جُمُعې پينځه خُصوصي اَعمال............14
جَنَّت واجِب شو............14

صِرف د جُمُعې روژه مه نيسئ..................................14
د لسو زرو كالو د روژو ثواب..................................15
د جُمُعې روژه كله مكرُوه ده..................................15
د جُمُعې په ورځ د مور و پلار قبر ته د حاضريدو ثواب..................................16
د مُور و پلار قبر ته د "سُورة يٰسٓ" لوستلو فضيلت..................................16
درې زره بخښنې..................................17
د جُمُعې په ورځ د يٰسٓ لوستونكي به بخښنه كيږي..................................17
رُوحونه جمع كيږي..................................17
د "سُورةُ الْكَهْف" فضيلت..................................18
د دوارو جُمُعو د مينځه نُور..................................18
د كعبې پورې نُور..................................18
د "سُوْرَةُ حٰمٓ الدُّخَان" فضِيلت..................................19
د اويا زرو فرښتو اِستِغفار..................................19
ټول ګناهونه مُعاف..................................19
د جُمُعې د نمانځه نه پس..................................20
د عِلم په مَجلِس كښې شِركت..................................20
د "ګران غوثِ اعظم" د يوولسو حُروفو په..................................21
د جُمُعې د نمانځه سُنَّتونه..................................22
د جُمُعې د غُسل وخت..................................22
د جُمُعې غُسل سُنَّتِ غير مُؤَكَّده دې..................................23
په خُطبه كښې د نزدې كښيناستلو فضيلت..................................23
نو د جُمُعې ثواب به نه حاصليږي..................................24
خاموشئ سره خطبه اوريدل فرض دي..................................24
خُطبه اوريدونكي دُرود شريف نه شي لوستلې..................................24
خطبهٔ نِكاح اوريدل واجِب دي..................................25
د ورومبي اذان د كيدو سره كاروبار هم ناجائِز..................................25
د "بِسمِ اللّٰه" د ووه حروفو په نِسبت د خطبې ووه مَدَني ګلونه..................................26
د جُمُعې د اِمامت اَهَمه مسئَله..................................27

www.dawateislami.net

اَلْحَمْدُ لِلّٰہِ رَبِّ الْعٰلَمِیْنَ وَالصَّلٰوۃُ وَالسَّلَامُ عَلٰی سَیِّدِ الْمُرْسَلِیْنَ
اَمَّا بَعْدُ فَاَعُوْذُ بِاللّٰہِ مِنَ الشَّیْطٰنِ الرَّجِیْمِ ط بِسْمِ اللّٰہِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ ط

فَیضانِ جُمُعَه

شیطان به ناراستي درولي خو تاسو دا رِساله پوره اولولئ او اِیمان تازه کړئ.

د جُمُعَه په ورځ د دُرود شریف لوستلو فضِیلت

د نبیانو سُلطان، د دوارو جهانو د سردار صَلَّی اللّٰهُ تَعَالٰی عَلَیْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم د بَرَکتونو نه ډك فرمان دې: چا چه په ما باندې د **جُمُعې** په ورځ دوه سوه ځله دُرود شریف اولوستلو د هغه د **دوه سوه کالو** ګناهونه به معاف شي. (جَمْعُ الْجَوَامِع لِلسُّیُوطِی ج۷ ص۱۹۹ حدیث ۲۲۳۵۳)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

خوږو خوږو اسلامي وروڼړو! مونږه څومره خوش نصیبه یو چه اللّٰه تَبَارَكَ وَتعالٰی مونږه ته د **جُمُعَةُ الْمُبَارَك** نِعمت راکړې دې. افسوس! مونږه بې قدره خلق **جُمُعَه** شریفه هُم د عامو ورځو په شان په غفلت کښې تیره کړو حالانکه **جُمُعَه** د اختر ورځ ده **جُمُعَه** د ټولو ورځو سرداره ده، د **جُمُعې** په ورځ د جهنَّم اور نه بلول کیږي، د **جُمُعې** په ورځ د دوزخ دروازې نه برسیره کیږي، **جُمُعَه** به د قیامت په ورځ د ناوې په شان اوچتوله شي د **جُمُعې** په ورځ مړ کیدو والا خوش نصیبه

فرمَانِ مُصطَفٰے صَلَّى اللهُ تَعَالٰی عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم: کوم کس چه په ما درود پاک لوستل هير کړل هغه دَ جنّت لاره هيره کړه. (طَبَرَانِي)

مسلمان د شهيد مرتبه مومي او د عذابِ قبر نه **محفوظه** شي. د **مُفَسِّرِ شَهِير حَکِيمُ الاُمَّت** حضرت مُفتي احمد يار خان رَحۡمَةُ اللهِ تَعَالٰی عَلَيۡه د فرمان مطابق د **جُمُعې** د ورځې د حج ثواب د اوياؤ حجونو هُمره دې. (ولې چه د **جُمُعې** بزرګي ډيره زياته ده ځکه) د **جُمُعې** په ورځ د ګناه عذاب هُم اويا هُمره دې. (مُلَخَّص از مِراٰة ج٢ ص٣٢٣، ٣٢٥، ٣٣٦)

د **جُمُعَةُ المُبارَك** د فضائِلو به څه وائې، اللّٰه تَبَارَكَ وَتعالٰی د **جُمُعې** متعَلِّق يو پوره سُورت "**سُورَةُ الْجُمُعَه**" نازل کړې دې او هغه د قُرآنِ کريم په اَتلَّسمه سيپاره کښ ځليږي. اللّٰه تَبَارَكَ وَتعالٰی د "**سُورَةُ الْجُمُعَه**" په نهم آيت کښ اِرشاد فرمائي:

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيۡنَ اٰمَنُوۡۤا اِذَا نُوۡدِىَ لِلصَّلٰوةِ مِنۡ يَّوۡمِ الۡجُمُعَةِ فَاسۡعَوۡا اِلٰى ذِكۡرِ اللّٰهِ وَ ذَرُوا الۡبَيۡعَ‌ؕ ذٰلِكُمۡ خَيۡرٌ لَّكُمۡ اِنۡ كُنۡتُمۡ تَعۡلَمُوۡنَ ﴿۹﴾

مفهوم ترجمهٔ کنزُالإيمان: اے اِيمان والؤ! چه کله د نمانځه اذان اوشي د جُمُعې په ورځ نو د **اللّٰه** د ذِکر طرف ته اودرومئ او اخستل خرڅول پريږدئ، دا ستاسو د پاره بهتر دي که تاسو پوهيږئ.

خوږ نبي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّم وړومبئ جُمُعه کله ادا کړه

صدرُ الافاضِل حضرتِ علّامه مولانا سيّد **محمّد** نعيمُ الدِّين مُراد آبادي رَحۡمَةُ اللهِ تَعَالٰی عَلَيۡه فرمائي: حُضُور عَلَيۡهِ السَّلَام چه کله هِجرت اوکړو او مدينهٔ طيِّبه ته ئې تشريف راوړو نو په دولسم رَبِيعُ الاَوّل (٦٢٢ء) د دوشنبه (يعني د ګُل مبارك په ورځ ئې) د څاښت په وخت کښ په مُقامِ

فرمَانِ مُصطَفٰےصَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم: د چا په خوا کښې چه زما ذِکر اوشو او هغه په ما درودِ پاک او نه لوستو تحقيق هغه بدبخته شو. (اِبنِ سُنّي)

قُباء کښې قيام [يعني څه وخت اوسيدل] اوفرمائيلو. په دوشنبه (يعني کُل مبارك)، سِه شَنبه (يعني نهې)، چارشنبه او پنجشنبه (يعني زيارت) ئې هم هغلته قيام اوفرمائيلو (يعني اوسيدل اختيار کړل) او د جُمات بُنياد ئې کيښودو. د **جُمعې** په ورځ ئې د **مدينهٔ طيِّبه** اِراده اوفرمائيله.د بَنِي سالِم اِبنِ عَوف د دَرې په مينځ کښې د **جُمُعې** [د نمانځه] وخت راغې هغه ځائ خلقو جُمات قرار کړو. سيِّدِ عالم صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم هلته **جُمُعَه** [يعني د جُمعې نمونځ] ادا کړو او خُطبه ئې اوفرمائيله.

(خَزَائِنُ الْعِرفان ص ٨٨٤)

اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ نن هُم هلته شاندار مَسجِدِ **جُمُعَه** قائِم دې او زيارت کوونکې د بَرَکت حاصلولو د پاره د هغې ليدلو له راځې او هلته نفلونه ادا کوې.

د جُمُعَه معنٰی

مُفَسِّرِ شَهِير حَکِيمُ الاُمَّت حضرت مُفتي احمد يار خان رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰی عَلَيْه فرمائي: ځکه چه په دې ورځ ټول مخلوقات په وجُود کښې جمع (يعني جوړ) کړې شو ځکه چه تَکمِيلِ خَلق [يعني مخلوقات جوړيدل] په هُم دې ورځ [مُکَمّل] شو او د حضرتِ آدم عَلَيْهِ السَّلَام خاوره په هُم دې ورځ جمع شوه او په دې ورځ خلق راجَمع کيږې او د **جُمُعې** نمونځ ادا **کوې**، په دې وجوهاتو دې ته **جُمُعَه** وائې. د اِسلام نه مخکښې به د عرب اوسيدونکو دې ته عَرُوبه وئيله. (مِراٰةُ الْمَناجيح ج٢ ص ٣١٧)

فرمَانِ مُصطَفٰےصَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم: چا چه په ما باندې لس ځله سحر او لس ځله ماښام دُرودِ پاک اولوستل دَ قِيامت په ورځ به هغه ته زما شفاعت نصيب كيږي. (مَجمَعُ الزَّوَائِد)

سردارِ مدينه ﷺ تولې ځومره جُمُعې ادا كړې؟

مُفَسّرِ شَهِير حَكِيمُ الاُمَّت حضرت مُفتي احمد يار خان رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰى عَلَيْه فرمائي: نبئِ كريم صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم تقريباً پينځه سوه جُمُعې ادا كړې دي ځكه چه جُمُعَه د هِجرت نه پس شروع شوه او د هغې نه پس د هغوئي صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ظاهِري ژوند مبارك لس كاله جوړيږي او په دومره موده كښې تقريباً جُمُعې هُم دومره جوړيږي.

(مِراٰة ج٢ ص٣٤٦، لمعات للشيخ عبدُ الحق الدهلوى ج٤ ص١٩٠ تحت الحديث ١٤١٥)

درې جُمُعې چه د سستئ په وجه پريږدي د هغه په زړه مُهر

د الله عَزَّوَجَلَّ د محبوب صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم د عِبرت نه ډك فرمان دې: ”څوك چه درې جُمُعې (يعني د جُمُعَې نمونځ) د سستئ په وجه پريږدي الله عَزَّوَجَلَّ به د هغه په زړه مُهر اوكړي [يعني اولګوي].“

(سُنَنِ ترمِذى ج٢ ص٣٨ حديث٥٠٠)

جُمُعَه فرضِ عَين ده او د دې فرضِيَّت د ماسپښين نه زيات مؤكَّد (يعني تاكيدي) دې او د دې مُنكِر (يعني اِنكار كولو والا) كافِر دې

(دُرِّ مُختار ج٣ ص٥، بَهارِ شرِيعَت ج١ ص٧٦٢)

د جُمُعې د عمامه [يعني پټكي] فضِيلت

د سركارِ مدينه صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم د رَحمت نه ډك ارشاد دې: ”بيشكه اللّٰه تَبَارَكَ وَتَعَالٰى او د هغه فرښتې د جُمُعَې په ورځ عِمامه [يعني پټكي] وهلو والؤ باندې دُرود [يعني رَحمت] ليږي.“ (مَجمَعُ الزَّوائِد ج٢ ص٣٩٤ حديث٣٠٧٥)

فرمَانِ مُصطَفٰے صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم: د چا په خوا كښې چه زما ذِكر اوشو او هغه په ما دُرودِ پاک او نه لوستو هغه په خلقو كښې ډير زيات كنجُوس(شوم) دے. (اَلتَّرغِيب وَالتَّرهِيب)

شِفا داخليږي

حضرتِ حُمَيد بِن عبد الرّحمٰن رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْھُمَا د خپل والِد نه رِوايت كوي چه فرمائي: ”څوك چه د **جُمُعې** په ورځ خپل نوكان كټ كوي اللّٰه تَبَارَكَ وَتعالٰى د هغه نه بيماري اوباسي او شِفا ورِ داخِلوي.“ (مُصنَّف اِبنِ اَبِي شَيبه ج٢ ص٦٥)

لس ورځې د مصيبتونو نه حِفاظت

صَدرُ الشَّرِيعه، بَدرُ الطَّرِيقه حضرت مولانا مُفتي مُحمد امجد علي اعظمي رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ فرمائي: د جُمُعې په ورځ نوكان پريك كول مُستحب دي، خو كه زيات غټ شوي وي نو د **جُمُعې** اِنتظار دِ نه كوي ځكه چه غټ نُوكان ښه خبره نه ده ځكه چه د نوكانو غټوالي **د رِزق د تنګۍ سبب** دے. (بَهارِ شرِيعَت حِصّه ١٦ ص ٢٢٥)

فرښتې د خوش نصيبو نومونه ليكي

د خوږ **مُصطفٰى** صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم د رَحمت نه ډك اِرشاد دے: ”چه كله د جُمُعې ورځ راشي نو د جُمات په دروازه باندې فرښتې راتلو والا ليكي، څوك چه **مخكښ** راشي هغه **مخكښ** ليكي، زر راتلو والا د هُغه كس په شان دے څوك چه د اللّٰه تعالٰى په لار كښې يو اوښ صَدَقه كوي، او د هغه نه پس راتلو والا د هُغه كس په شان دے څوك چه يوه **غوا** صَدَقه كوي، د هغه نه پس [راتلو] والا د هُغه كس په شان

www.dawateislami.net

فرمَانِ مُصطَفٰے صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم: څوك چه په ما دَ جُمعې په ورځ درود شريف لولي زه به د قِيامت په ورځ د هغه شفاعت كووم. (كنز العمال)

دې څوك چه **كډ** صَدَقه كړي، بيا د هغه په شان دې څوك چه **چرګه** صَدَقه كړي، بيا د هغه په شان دې څوك چه **هَګۍ** صَدَقه كړي او چه كله اِمام (د خُطبې د پاره) كښيني نو هغه اَعمال نامې راغونډې كړي او راشي خُطبه اوري.“ (صحيح البُخاری ج۱ ص۳۱۹ حديث۹۲۹)

مُفَسِّرِ شَهِير حَكِيمُ الاُمَّت حضرت مُفتي احمد يار خان رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰى عَلَيْه فرمائي: څينې عُلَماؤ فرمائيلي دي چه فرښتې د **جُمُعې** د فجر [يعني د سحر] د راختو نه اودرېږي، د بعضو په نِزد د نمر د راختو نه، خو حق دا دې چه د نمر د سترګې د تيريدو (يعني د ماسپښين د وخت د شروع كيدو) نه شروع كيږي ځكه چه د هُم دغه وخت نه د **جُمُعې** [د نمانځه] وخت شروع كيږي، معلومه شوه چه هغه فرښتو ته د ټولو راتلونكو نومونه معلوم وي، ياد ساتئ چه په وړومبي وخت سل كسان [په يو بل پسې] يو ځائ جُمات ته راشي نو هغه ټول اَوَّل [وخت كښې راتلونكي] دي. (مِراٰة ج۲ ص۳۳۵)

په اوله صَدئ كښې د جُمُعې جذبه

حُجَّةُ الاِسلام حضرتِ سيِّدُنا اِمام محمّد غزالي رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰى عَلَيْه فرمائي: په اوله صَدئ كښې به [د هرې **جُمُعې** په شپه] د پيشمنې په وخت كښې او د سحر نه پس لارې د خلقو نه ډكې ښكاريدې، هغوئي به ډيوې راغستې وې او [د شپې يا سحر وختې] د (**جُمُعې** د نمانځه) د پاره به جامِع مسجِد طرف ته روان وو لكه د اختر ورځ چه وي، تر دې چه

www.dawateislami.net

فرمَانِ مُصطَفٰے صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم: چا چه په کتاب کښې په ما باندې درود پاك اوليكلو ترڅو پورې چه زما نوم په هغې کښې وي فرښتې به دَ هغه دپاره بخښنه غواړي. (طَبَرَانِي)

دا (يعني د **جُمُعې** نمانځه له د زر تللو) سلسله ختمه شوه. پس وائي چه په اِسلام کښې چه کوم اولني بِدعت ښکاره شو هغه د جامِع مسجِد طرف ته زر تلل پريښودل دي. افسوس! مسلمانانو ته د يهوديانو نه حيا نه ورځي چه هغوئي خپلو عبادت خانو ته د خيالي او اِتوار په ورځ سحر وختي ځي او د دُنيا طلبګار د اخستلو او خرڅولو او د دُنياوي فائدو د حاصلولو د پاره سحر وختي بازارونو ته روان شي نو د آخِرت طلب کوونکي د هغوئي سره مقابله ولې نه کوي! (اِحياءُ العُلوم ج۱ ص۲٤٦) کوم ځائ [يعني کوم جُمات کښې] چه د **جُمُعې** نمونځ ادا کيږي هغې ته "جامِع مسجِد" وائي.

د غريبانو حج

حضرتِ سيِّدُنا عبدُالله بِن عَبّاس رَضِیَ اللہُ تَعَالٰی عَنْهُمَا رِوايت کوي چه سرکارِ نامدار صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ارشاد فرمائي: "اَلْجُمُعَةُ حَجُّ الْمَسَاكِيْن" يعني د **جُمُعې** نمونځ د مِسکينانو حج دې او په بل رِوايت کښې دي چه "اَلْجُمُعَةُ حَجُّ الْفُقَرَاءِ" يعني د **جُمُعې** نمونځ د غريبانو حج دې.
(جَمْعُ الْجَوَامِع لِلسُّيُوطِی ج٤ ص٨٤ حديث ١١١٠٨، ١١١٠٩)

د جُمُعې د پاره وختي وتل حج دې

د اللّٰه عَزَّوَجَلَّ خوږ رسُول صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم اِرشاد فرمائي: "بيشکه ستاسو د پاره د هرې **جُمُعې** په ورځ کښې يو حج او يوه عُمره موجوده

www.dawateislami.net

فرمَانِ مُصطَفٰےصَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم: چا چه په ما باندې دَ جُمعې په ورځ 200 ځله دُرُود شریف اولوستل د هغه د دوو سوو کالو ګناهونه به معاف شي. (کَنزُالعُمَّال)

ده، لِهٰذا د **جُمُعې** د نمانځه د پاره زر وتل **حج** دې او د **جُمُعې** د نمانځه نه پس د مازدیګر د نمانځه د پاره اِنتِظار کول عُمره ده.“

(السُّنَنُ الکُبرٰی لِلبَیهَقِی ج٣ ص٣٤٢ حديث٥٩٥٠)

د حج او عُمرې ثواب

حُجَّةُ الاِسلام حضرتِ سیِّدُنا اِمام محمّد غزالي رَحمَةُ اللهِ تَعَالٰی عَلَیه فرمائي: (د **جُمُعې** د نمانځه نه پس دِ) د مازدیګر د نمانځه کولو پورې په جُمات کښې حِصار شي او که د ماښام د نمانځه پورې حِصار شي نو **غوره** ده. وائي چا چه په جامِع مسجِد کښې (د **جُمُعې** د نمانځه ادا کولو او هُم هلته د حِصاریدو نه پس) د مازدیګر نمونځ ادا کړو د هغه د پاره د **حج** ثواب دې او څوك چه (هم هلته حِصار شو او د) ماښام نمونځ ئې ادا کړو د هغه د پاره د حج او عُمرې ثواب دې. (اِحیاءُ العُلوم ج١ ص٢٤٩)

د ټولو ورځو سردار

د نبيءِ اکرم، رسُولِ مُحترم صَلَّی اللهُ تَعَالٰی عَلَیهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم فرمان مبارك دې: د **جُمُعې** ورځ د ټولو ورځو سرداره ده او د اللّٰه عَزَّوَجَلَّ په نِزد د ټولو نه غټه ده او هغه د اللّٰه عَزَّوَجَلَّ په نِزد د عِیدُالاَضحٰی [یعني غټ اختر] او عِیدُ الفِطر [یعني واړه اختر] نه غټه ده. په دې کښې پینځه خصلتونه دي: ﴿١﴾ اللّٰه تَبَارَكَ وَتَعَالٰی په هُم دې کښې آدم (عَلَیهِ السَّلَام) پیدا کړو او ﴿٢﴾ په هم دې کښې ئې هغوئې زمکې ته راکوز کړو او ﴿٣﴾ په هم دې

كښې ئې هغوئي ته وفات وركړو او ﴿٤﴾ په دې كښې يو ساعت داسې دې چه بنده هغه وخت د څه څيز سوال كوي هغه به هغه ته وركوي تر څو چه د حرامو سوال اونكړي او ﴿٥﴾ په هُم دې ورځ به قيامت قائميږي. يوه مُقَرَّبه فرِښته او آسمان او زمكه او هوا او غر او درياب داسې نشته چه د جُمُعې د ورځې نه به يَريږي نه.“

(سُنَنِ اِبنِ ماجه ج٢ ص٨ حديث ١٠٨٤)

د ځناورو د قيامت نه يَره

په يو بل رِوايت كښې سركارِ مدينه صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم دا هم فرمائيلي دي چه يو ځناور هُم داسې نشته چه د جُمُعې په ورځ د سحر په وخت د نمر د ستركې راختو پورې د قيامت د يَرې نه چغې نه وهي، سِوا د اِنسان او پيرې نه.

(مُؤَطا اِمام مالِك ج١ ص١١٥ حديث٢٤٦)

دُعا قبليږي

د سركارِ مدينهٔ مُنَوَّره، سردار مَكَّهٔ مُكَرَّمه صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم فرمان مبارك دې: په جُمُعَه كښې يو داسې ساعت دې چه كه يو مسلمان هغه اوموي او هغه وخت د اللّٰه عَزَّوَجَلَّ نه څه اوغواړي نو اللّٰه عَزَّوَجَلَّ به ئې هغه ته ضرور وركوي او هغه ساعت مختصر [يعني لږ] دې. (صحيح مُسلِم ص٤٢٤ حديث٨٥٢)

www.dawateislami.net

فرمانِ مُصطَفٰےصَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم: څوك چه په ما دَجُمعې په ورځ درود شريف لولي زه به دَ قيامت په ورځ دَ هغه شفاعت كووم. (كنزالعمال)

د مازديگر او ماښام د مينځه ئې اوگورئ

د حُضُورِ اَنور صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم فرمان مبارك دې: "د **جُمُعې** په ورځ چه د كوم ساعت خواهِش كيږي هغه د مازديگر نه پس د نمر پريوتو پورې اولټوئ." (تِرمِذی شريف ج٢ ص٣٠ حديث٤٨٩)

د صاحِبِ بهارِ شريعت اِرشاد

حضرتِ صَدرُ الشَّرِيعه مولانا مُفتي **مُحمد** امجد علي اعظمي رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه فرمائي: د دُعا د قبليدو په باره كښې دوه قولونه قوي دي: ﴿١﴾ د اِمام د خُطبې د پاره د ناستې نه د نمونځ ختميدو پورې ﴿٢﴾ د **جُمُعې** وروستې (يعني آخرې) ساعت. (بَهارِ شرِيعَت ج١ ص٧٥٤)

د قبولِيَّت ساعت كوم يو؟

مُفَسّرِ شَهِير حَكِيمُ الاُمَّت حضرت مُفتي احمد يار خان رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه فرمائي: هره شپه كښې د دُعا د قبولِيَّت ساعت راځي خو په ورځو كښې صرف د **جُمُعې** په ورځ. خو يقيني طور دا نه ده معلومه چه هغه ساعت كله دې، غالِب دا چه د دوه **خُطبو** په مينځ كښې يا د ماښام نه لږ **مخكښې**. د يو بل حديثِ پاك نه لاندې مُفتي صاحِب رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه فرمائي: د دې ساعت په باره كښې د عُلَماؤ څلويښت قولونه دي، چه په هغې كښې دوه قولونه زيات قوي دي، يو د دوه خطبو د مينځ او بل د نمر د سترگې د پريوتو د وخت. (مِرْاٰة ج٢ ص٣١٩، ٣٢٠)

www.dawateislami.net

فرمانِ مُصطَفٰے صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم: دَچا په خوا کښ چه زما ذکر اوشو او هغه په ما درود پاک اونه وئیلو تحقیق هغه بدبخته شو. (ابن سنی)

حِکایت

حضرتِ سیِّدَتُنا فاطِمَةُ الزَّهراء رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْهَا به هٰغه وخت پخپله په حُجره کښ کښیناستله او خپله خادِمه فِضَّه رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْهَا به ئې بهر اودروله، چه کله به د نمر سترګه په پریوتو شوه نو خادِمې به هغوئې رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْهَا ته خبر ورکړو، د هغې په خبر به سَیِّده رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْهَا د دُعا د پاره خپل لاس پورته کړل. (اَیضاً ص۳۲۰) **بهتره دا ده چه په دې ساعت کښ (څه) جامِع دُعا اوکړې لکه دا قُرآنې دُعا:**

رَبَّنَآ اٰتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَّ فِي الْاٰخِرَةِ حَسَنَةً وَّ قِنَا عَذَابَ النَّارِ ﴿۲۰۱﴾

(پ۲، اَلبَقَرة۲۰۱)

(مفهوم ترجمهٔ کنزُالإیمان: اے زمونږه ربه مونږ ته په دُنیا کښ خیر راکړې او مونږ ته په آخِرت کښ خیر راکړې او مونږه د [اور یعني د] دوزخ د عذاب نه اوساتې) (مِراٰة ج۲ ص۳۲۵)

د دُعا په نِیَّت درود شریف هم لوستې شئ ځکه چه درود شریف هم عظیمُ الشَّانه دُعا ده. غوره دا ده چه د دواړو خُطبو د مینځه د لاسو اوچتولو او ژبه خوزولو نه بغیر په زړه کښ دُعا اوغوښتې شي.

په هره جُمُعَه کښ یو کروړ او ٤٤ لاکه د جهنَّم د اور نه آزاد

د مدینې د سردار صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم فرمان مُبارك دې: د جُمُعې په ورځ او شپه کښ خلور وِیشت ساعته دې، یو ساعت داسې نشته

www.dawateislami.net

فرمانِ مُصطَفٰےصَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم: څوك چه په ما دَجُمعې په ورځ درود شريف لولي زه به دَ قيامت په ورځ دَ هغه شفاعت كووم. (كنز العمال)

چه په هغې كښې اللّٰه تَبَارَكَ وَتَعالٰى د جهنَّم نه شپږ لكه نه آزادوي، په چا چه جهنّم واجِب شوې وو. (مُسْنَدُ اَبِي يَعْلىٰ ج٣ ص٢٣٥، ٢٩١ حديث٣٤٢١، ٣٤٧١)

د عذابِ قبر نه محفوظ

تاجدارِ رِسالت صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ارشاد فرمائي: څوك چه د **جُمُعې** په ورځ يا د **جُمُعې** په شپه مړ شي د عذابِ قبر نه به بچ كړې شي او د قيامت په ورځ به داسې راځي چه **په هغه به د شهيدانو مُهر** وي.

(حليةُ الْاَوْلِيَاء ج٣ ص١٨١ حديث٣٦٢٩)

د جُمُعې نه د بلې جُمُعې پورې د ګناهونو معافي

د حضرتِ سيِّدُنا سَلمان فارسى رَضِىَ اللهُ تَعَالٰى عَنْهُ نه رِوايت دې، د سُلطانِ دوجهان صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم فرمان مبارك دې: څوك چه د **جُمُعې** په ورځ اولامبي او د كوم طَهارت (يعني پاكيزګئ) اِستِطاعَت (يعني وَس) چه لري [هغه] اوكړي او تيل اولګوي او په كور كښې چه كومه خوشبوئي وي [هغه] اومږي او بيا د نمانځه د پاره اوځي او په دوه كسانو كښې جُدائي اونكړي يعني دوه كسان كه ناست وي نو هغوئي نه جُدا كوي او په مينځ كښې ئې نه كښيني او كوم نمونځ چه د هغه د پاره ليكلې شوې دې [هغه] اوكړي او اِمام چه كله خُطبه لوَلي نو خاموشه اوسي د هغه د پاره به **د هغه ګناهونه، كوم چه د دې جُمُعې او د بلې جُمُعې د مينځه دي بخښنه اوشي.**

(صحيح الْبُخارى ج١ ص٣٠٦ حديث٨٨٣)

www.dawateislami.net

فرمَانِ مُصطَفٰے صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم: څوك چه په ما باندې په ورځ كښې 50 ځله درودِ پاك اولولي د قِيامت په ورځ به زه د هغه سره مُصافَحَه كووم (يعني لاس مِلاووُم). (اِبنِ بشكوال)

د دوه سوه كالو د عِبادت ثواب

حضرتِ سيِّدُنا صِدِّيق اَكبر او حضرتِ سيِّدُنا عِمران بِن حُصَين رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُمَا رِوايت كوي چه **تاجدارِ مدينه** صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم اِرشاد فرمائي: څوك چه د **جُمُعې** په ورځ اولامبي د هغه ګناهونه او خطاګانې لرې كړې شي او چه كله ئې [د **جُمُعې** د نمانځه د پاره] تلل شروع كړل نو په هر قدم باندې شل نيكۍ ليكلې كيږي.

(اَلْمُعْجَمُ الْكَبِير ج١٨ ص١٣٩ حديث٢٩٢)

او په بل رِوايت كښې دي: په هر قدم ئې د شلو كالو عمل ليكلې كيږي او چه كله د نمانځه نه فارغ شي نو هغه ته د دوه سوه كالو د عمل اجر حاصليږی. (اَلْمُعْجَمُ الْاَوْسَط ج٢ ص٣١٤ حديث٣٣٩٧)

مرحوم مور و پلار ته هره جُمُعَه اعمال پيش كيږي

د دوارِو جهانو سردار صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم اِرشاد فرمائي: د كُل او د زيارت په ورځ د اللّٰه عَزَّوَجَلَّ په بارګاه كښې اعمال پيش كيږي او د انبيائے كرام عَلَيْهِمُ الصَّلٰوةُ السَّلَام او د مور و پلار په وړاندې په هره **جُمُعَه**. هغوئي په نيكو خوشحاليږي او د هغوئي د **مخونو** صفائي او ځليدل زيات شي، نو د اللّٰه عَزَّوَجَلَّ نه اويَريږئ او خپلو وفات شوو [كسانو] ته په **خپلو ګناهونو** غم مه رَسوئ.

(نَوَادِرُ الْاُصُول لِلْحَكِيم التِّرمِذی شريف ج٢ ص٢٦٠)

www.dawateislami.net

فرمَانِ مُصطَفٰے صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم: د جُمعې په شپه او د جُمعې په ورځ په ما باندې د دُرُود کثرت کوئ، څوك چه داسې كوي دَ قيامت په ورځ به زه د هغه شفاعت كونكې او گواه جوړيږم. (شُعَبُ الاِيمان)

د جُمُعې پينځه خُصوصي اَعمال

د حضرتِ سيِّدُنا اَبُو سعِيد رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْهُ نه رِوايت دې چه د سردارِ دوعالَم صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم فرمان مُباك دې: پينځه خيزونه چه څوك په يوه ورځ اوكړي اللّٰه عَزَّوَجَلَّ به هغه جنَّتي اوليكي ﴿۱﴾ څوك چه د مريض تپوس له لاړ شي ﴿۲﴾ چه د جنازې په نمونځ كښې حاضر شي ﴿۳﴾ چه روژه اونيسي ﴿٤﴾ چه جُمُعې [يعني د جُمُعې نمانځه] له لاړ شي او ﴿۵﴾ غُلام آزاد كړي. (الاحسان بترتيب صحيح اِبنِ حبّان ج٤ ص١٩١ حديث ٢٧٦٠)

جَنَّت واجِب شو

د حضرتِ سيِّدُنا اَبُو اُمامه رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْهُ نه رِوايت دې چه د حُضُورِ اكرم صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم فرمانِ عالِيشان دې: چا چه د جُمُعې نمونځ اوكړو، د هغه ورځې روژه ئې اونيوله، د كوم يو مريض تپوس ئې اوكړو، په كومه يوه جنازه كښې حاضِر شو او په كومه يوه نِكاح كښې شريك شو نو جنَّت د هغه د پاره واجِب شو. (اَلْمُعْجَمُ الْكَبِير ج٨ ص٩٧ حديث ٧٤٨٤)

صِرف د جُمُعې روژه مه نيسئ

په خُصُوصِيَّت سره صرف د جُمُعې يا صرف د خيالي روژه نيول مَكرُوهِ تَنزِيهی دې. خو كه په كوم مخصوص تاريخ جُمُعَه يا خيالي راغې نو بيا كَراهَت نشته مَثَلًا پينځلَسم شَعْبانُ الْمُعَظَّم يا ووه وِيشتم رَجَبُ الْمُرَجَّب وغيره. فرمانِ مُصطفٰی صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم دې: د جُمُعې ورځ ستاسو د

www.dawateislami.net

فرمَانِ مُصطَفٰے صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم: څوک چه په ما باندې يو ځل دُرُود اولولي **الله** د هغه د پاره يو قِيراط اجر ليکي او قِيراط د اُحُد دَ غَر هُمره دې. (عَبدُالرَّزّاق)

پاره اختر دې په دې ورځ روژه مه نِيسئ خو دا چه د دې نه مخکښ يا وروسته هُم روژه اونيسئ. (اَلتَّرغِيب وَالتَّرهِيب ج٢ ص٨١ حديث١١)

د لسو زرو کالو د روژو ثواب

اَعلٰی حضرت مولانا شاه اِمام اَحمد رضا خان رَحمَۃُ اللہِ تَعَالٰی عَلَیْہ فرمائي: د **جُمُعې** د ورځې روژه يعني چه د دې سره د پنجشنبې (يعني د زيارت) يا د شنبې (يعني د خيالي روژه) هُم شامِله وي نو رِوايت دې چه د لسو زرو کالو د روژو هُمره ده. (فَتَاوٰی رَضَوِيّه مُخَرَّجه ج١٠ ص٦٥٣)

د جُمُعې روژه کله مکرُوه ده

د **جُمُعې** روژه په هر صورت کښ مکروه نه ده، خو هغه صرف په دې صُورت کښ [مکرُوه] ده چه کله څوک په خُصوصِيَّت سره د **جُمُعې** روژه اونيسي. چنانچه په دې باره کښ چه د **جُمُعې** روژه کله مکرُوه ده د **فَتَاوٰی رَضَوِيّه مُخَرَّجه** جِلد ١٠ صفحه ٥٥٩ نه سوال و جواب اوګورئ، **سوال:** څه فرمائي عُلَمائے دِين په دې مسئَله کښ چه د **جُمُعې** نفلي روژه نيول څنګه دي؟ يو کس د **جُمُعې** روژه اونيوله بل هغه ته اووئيل: **جُمُعه عِيدُ الْمُؤمِنِين** [يعني د مُؤمِنانو اختر] دې، روژه نيول په دې ورځ مَکرُوه دي او په اِصرار [يعني په کوشش] ئې پرې د غرمې نه پس روژه ماته کړه. **جواب:** د **جُمُعې** روژه خاص په دې نِيَّت چه نن **جُمُعَه** ده د دې روژه په تخصِيص [يعني خُصُوصِيَّت] سره نيول غواړي مَکرُوه ده خو هغه کَراهَت نه دې چه ماتول ئې لازم شو، او

فرمانِ مُصطَفےٰ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم: دَ چا په خوا كښې چه زما ذكر اوشو او هغه په ما درود پاك اونه وئيلو تحقيق هغه بدبخته شو۔ (ابن سنی)

كه د خاص تخصِيص نِيَّت ئې نه وو نو اَصلًا [يعني د سره پكښې] كَراهَت هُم نشته، هغه بل كس ته كه د نِيَّتِ مَكرُوهه خبر نه وو نو بيا خو اِعتِراض كول د سره حَماقت [يعني بې وقوفي] ده، او روژه ماتول په شرع باندې سخت جُرأت [يعني زړورتيا] ده، او كه [د تخصِيص د نِيّت] خبر ورته شوې وو نو بيا هم صرف مسئَله ښودل كافي وو دا نه چه روژه ماتول، او هغه هم د غرمې نه پس، چه د هغې اختيار په نفلي روژو كښې د مور و پلار نه سِوا هيڅ چا ته نشته، ماتولو والا او په هغه ماتولو والا دواړه ګنهګار شو، په ماتولو والا باندې قضا لازِم ده ځكه چه كَفَّاره اَصلًا نشته. وَاللّٰهُ تَعَالٰى اَعْلَم.

د جُمُعې په ورځ د مور و پلار قبر ته د حاضريدو ثواب

د رَسُولِ اَكرم صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم فرمان مبارك دې: څوك چه د خپل مور او پلار دواړو يا د يو قبر ته د جُمُعې په ورځ د زيارت [يعني ليدلو] د پاره حاضِر شي، اللّٰه تَعَالٰى به د هغه ګناهونه اوبخښي او د مور و پلار سره به ښه سُلوك كولو والا اوليكلې شي.

(اَلْمُعْجَمُ الْاَوْسَط لِلطَّبَرانی ج٤ ص٣٢١ حديث ٦١١٤)

د مُور و پلار قبر ته د "سُورةِ يٰسٓ" لوستلو فضيلت

حُضُورِ انور صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم اِرشاد فرمائيلې دې: څوك چه د جُمُعې په ورځ د خپل مور و پلار يا د يو د قبر زيارت اوكړي او د هغې خوا ته يٰسٓ اولولي نو اُو به بخښلې شي. (اَلكامِل فِي ضُعَفاءِ الرِّجال ج٦ ص٢٦٠)

فرمَانِ مُصطَفٰے صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم: كله چه تاسو په رسولانو دُرُود لولئ نو په ما باندې ئې هم لولئ، بيشكه زه د ټولو جهانونو د رب رسول يم. (جَمعُ الجَوامِع)

درې زره بخښنې

د دوارو جهانو د سردار صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم فرمان مبارك دې: څوك چه هره جُمُعَه د مور و پلار يا د يو د قبر زيارت اوكړي، هلته يٰسٓ اولولي، په يٰسٓ (شريف) كښې چه څومره حُرُوف دي د هغه ټولو د شمير هُمره به اللّٰه عَزَّوَجَلَّ د هغه د پاره مغفِرت [يعني بخښنې] اوكړي. (اتحاف السادة ج١٤ ص٢٧٢)

خوږو خوږو اسلامي وروڼړو! هره جُمُعَه مُبارَكه د وفات شوو مور و پلار يا په هغوئې كښې د يو قبر ته د حاضريدلو او د يٰسٓ شريف لوستلو والا خو بيړئ پوريوته. اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ په يٰسٓ شريف كښې پينځه ركوع ۸۳ آيتونه ۷۲۹ كَلِمات او ۳۰۰۰ حُروف دي كه عِندَالله [يعني د الله عَزَّوَجَلَّ په نِزد] دا شمير صحيح وي نو اِنْ شَآءَ الله عَزَّوَجَلَّ د درې زره بخښنو ثواب به حاصليږي.

د جُمُعې په ورځ د يٰسٓ لوستونكي به بخښنه كيږي

فرمانِ مُصطفٰى صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم دې: څوك چه د جُمُعې په شپه يٰسٓ اولولي د هغه بخښنه به اوشي. (اَلتَّرغِيب وَالتَّرهِيب ج١ ص٢٩٨ حديث٤)

رُوحونه جمع كيږي

د جُمُعې په ورځ رُوحونه جمع كيږي لِهٰذا په دې كښې د قبرونو زيارت كول پكار دي او په دې ورځ باندې جهنَّم نه لَمبه كيږي. (دُرِّ مُختار ج٣ ص٤٩) اَعلٰى حضرت اِمام اَحمد رضا خان رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰى عَلَيْه

فرمَانِ مُصطَفٰےصَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم: په ما باندې په دُرود لوستو خپل مجلِسونه ښكُلي كړئ ځكه چه ستاسو دُرُود لوستل به د قيامت په ورځ ستاسو د پاره نُور وي. (فِردَوسُ الاَخبَار)

فرمائي: (د قبرونو) د زيارت افضل [يعني غوره] وخت د **جُمُعې** په ورځ د سحر د نمانځه نه پس دې. (فَتَاوٰیٰ رَضَوِيّه مُخَرَّجه ج ۹ ص ۵۲۳)

د "سُورةُ الْكَهُف" فضيلت

د حضرتِ سيِّدُنا عبدُالله عُمر رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُمَا نه رِوايت دې چه: د نبيِّ رَحمت، تاجدارِ رِسالت صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم عظيم فرمان دې: خوك چه د **جُمُعې** په ورځ سُورةُ الْكَهُف اولولي د هغه د ښپو نه د آسمانه پورې به نُور اوچتيږي او هغه به د قيامت په ورځ د هغه د پاره روښانه كيږي او د دواړو **جُمُعو** په مينځ كښې چه څه ګناهونه شوي دي [هغه به] اوبخښلې شي." (اَلتَّرغِيب وَالتَّر هِيب ج ۱ ص ۲۹۸ حديث ۲)

د دواړو جُمُعو د مينځه نُور

د حضرتِ سَيِّدُنا اَبُو سعِيد رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ نه رِوايت دې چه، د حُضُورِ اكرم صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم فرمان مبارك دې: "خوك چه د **جُمُعې** په ورځ سُورةُ الْكَهُف اولولي د هغه د پاره به د دواړو **جُمُعو** د مينځه نُور روښانه كيږي." (السُّنَنُ الكُبرٰی لِلبَيهَقِي ج ۳ ص ۳۵۳ حديث ۵۹۹۶)

د كعبې پورې نُور

په يو رِوايت كښې دي خوك چه سُورةُ الْكَهُف د **جُمُعې** په شپه اولولي د هغه د پاره به د هُغه ځائ نه د كعبې پورې نُور روښانه شي."

(سُنَنِ دارِمی ج ۲ ص ۵۴۶ حديث ۳۴۰۷)

www.dawateislami.net

فرمَانِ مُصطَفٰےصَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم: د جُمعې په شپه او د جُمعې په ورځ په ما باندې په کثرت سره درود لولئ ځکه چه ستاسو دُرود په ما پيش کيږي. (طَبَرانِي)

د ”سُوْرَةُ حٰمٓ الدُّخَان“ فضِيلت

د حضرتِ سيِّدُنا اَبُو اُمامه رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ نه رِوايت دې: د مدينې د تاجدار صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم فرمان مبارك دې: څوك چه د جُمُعې په ورځ يا د جُمُعې په شپه سُوْرَةُالدُّخَان اولولي د هغه د پاره به اللّٰه عَزَّوَجَلَّ په جنَّت کښې يو کور جوړوي. (اَلْمُعْجَمُ الْکَبِیر ج٨ ص٢٦٤ حدیث٨٠٢٦) په يو رِوايت کښې دي چه د هغه بخښنه به اوشي.

(سُنَنِ تِرمِذی شریف ج٤ ص٤٠٧ حدیث٢٨٩٨)

د اويا زره فرښتو اِستِغفار

د سَيِّدُ الْمُرسَلِين، رَحْمَةٌلِّلْعٰلَمِين صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم فرمان مبارك دې: ”څوك چه د شپې سُوْرَةُالدُّخَان اولولي نو د سحر کيدو پورې د هغه د پاره اويا زره فرښتې استِغفار کوي.“

(سُنَنِ تِرمِذی شریف ج٤ ص٤٠٦ حدیث٢٨٩٧)

ټول ګناهونه مُعاف

د حضرتِ سيِّدُنا اَنَس بِن مالِك رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ نه رِوايت دې چه د دوارو جهانو د سردار صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم فرمان مبارك دې: څوك چه د جُمُعې په ورځ د سحر د نمانځه نه مخکښې درې ځله اَسْتَغْفِرُاللّٰهَ الَّذِیْ لَآاِلٰهَ اِلَّا هُوَ وَ اَتُوْبُ اِلَيْهِ اولولي د هغه ګناهونه به اوبخښلې شي اګر که د سمندر د زګ نه زيات وي.

(اَلْمُعْجَمُ الْاَوْسَط لِلطَّبَرانی ج٥ ص٣٩٢ حدیث٧٧١٧)

www.dawateislami.net

فرمَانِ مُصطَفٰےصَلَّی اللہُ تعَالٰی علَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم: د جُمعې په شپه او د جُمعې په ورځ په ما باندې په کثرت سره درود لولئ ځکه چه ستاسو دُرود په ما پیش کیږي. (طَبَراني)

د جُمُعې د نمانځه نه پس

اللّٰه تَبَارَکَ وَتَعَالٰی په سیپاره ۲۸ سُوْرَةُ الْجُمُعَه آیت ۱۰ کښې ارشاد فرمائي:

فَاِذَا قُضِيَتِ الصَّلٰوةُ فَانْتَشِرُوْا فِي الْاَرْضِ وَ ابْتَغُوْا مِنْ فَضْلِ اللّٰهِ وَ اذْكُرُوا اللّٰهَ كَثِيْرًا لَّعَلَّكُمْ تُفْلِحُوْنَ ﴿۱۰﴾

مفهوم ترجمۀ کنزُالاِیمان: بیا چه کله (د جُمُعې) نمونځ اوشي نو په زمکه باندې خواره شئ او د اللّٰه فضل اولټوئ او اللّٰه ډیر یاد کړئ په دې اُمّید چه کامیابي اومومئ.

صدرُ الافاضِل حضرتِ علّامه مولانا سیّد محمّد نعیمُ الدّین مُراد آبادي رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰی عَلَیْه د دې آیت نه لاندې په تفسِیر خَزَائِنُ الْعِرفَان کښې فرمائي: اوس (یعني د جُمُعې د نمانځه نه پس) ستاسو د پاره جائِز دي چه د مَعاش په کارونو کښې مشغُول شئ یا د عِلم په حاصلولو یا د مریض په تپوس یا په جنازه کښې د شِرکت یا د عُلَماؤ په زیارت یا د دې په شان [نورو] کارونو کښې مشغُول شئ او نیکئ حاصلې کړئ.

د عِلم په مَجلِس کښې شِرکَت

د جُمُعې د نمانځه نه پس د عِلم په مَجلِس کښې شِرکَت کول مُستَحَب دي. چنانچه حُجَّةُ الْاِسلام حضرتِ سیّدُنا اِمام محمّد غزالي رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰی عَلَیْه فرمائي چه د حضرتِ سیّدُنا اَنَس بِن مالِك رَضِيَ اللّٰهُ تَعَالٰی عَنْهُ قَول دې: په

فرمَانِ مُصطَفٰے صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم: د هغه كس پوزه دِې په خاورو خړه شي چه د چا په مخكښې زما ذِكر اوشي او هغه په ما درودِ پاك او نه لولي. (تِرمِذِی)

دې آيت كښې (صرف) اخستل خرڅول او د دُنيا كارونه مُراد نه دي بلكه عِلم حاصلول، د وروڼړو زيارت [يعني لِيدل]، د مريضانو پوښتنه، د جنازې سره تلل او د دې په شان [نور] كارونه [هُم مُراد] دي.

(كِيمِيائے سعادت ج۱ ص۱۹۱)

خوږو خوږو اسلامي وروڼړو! د جُمُعې د نمونځ د واجِب كيدو د پاره يوولس شرطونه دي، په دې كښې چه يو هم كم وي نو فرض نه ده بيا ئې هم كه څوك ادا كړي نو او به شي بلكه د عاقِل بالِغ نارينه د پاره جُمُعَه [يعني د جُمُعې نمونځ] ادا كول غوره دي. كه نابالِغه [هلك] د جُمعې نمونځ اوكړو نو نفل دې ځكه چه په هغه باندې نمونځ فرض نه دې. (دُرِّمُختار مع رَدُّ المُحتار ج۳ ص۳۰)

د "كران غوثِ اعظم" د يوولسو حُروفو په نِسبت د جُمعې د فرض كيدو يوولس شرطونه

۞ په ښار كښې مُقيم كيدل ۞ صِحَّت، يعني په مريض باندې جُمُعَه فرض نه ده، د مريض نه مُراد هٰغه دې چه مسجِدِ جُمُعَه پورې [يعني چه كوم جُمات كښې د جُمُعې نمونځ كيږي هلته] نه شي تللې يا لاړ خو به شي خو مَرَض به ئې زيات شي يا به بيا په ډير وخت كښې ښه كيږي. شيخِ فاني [يعني د ډير عُمر كمزورې بُوډا] د مريض په حُكم كښې دې ۞ آزاد كيدل، په غُلام باندې جُمُعَه فرض نه ده او د هغه

www.dawateislami.net

فرمَانِ مُصطَفٰےصَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم: په ما باندې په دُرود لوستو خپل مجلِسونه ښکُلي کړئ ځکه چه ستاسو دُرُود لوستل به د قيامت په ورځ ستاسو د پاره نُور وي. (فِردَوسُ الاَخبَار)

مالِك ئې منع كولې شي ۞ نارينه كيدل ۞ بالِغ كيدل ۞ عاقِل كيدل [يعني چه دِماغ ئې صحيح وي]. دا دواړه شرطونه خاص د **جُمُعې** د پاره نه دي بلكه په هر عِبادت كښې عقل او بالِغ كيدل شرط دي ۞ په ستركو بِينا كيدل ۞ په تللو قُدرت لرل ۞ په قيد كښې نه كيدل ۞ د بادشاه يا غل وغيره د يو ظالم يَره هُم نه لرل ۞ باران، يا ګلئ، يا يخني نه كيدل يعني دومره چه د دې څيزونو نه د نُقصان صحيح يَره وي. (بَهارِ شرِيعَت ج۱ ص۲۷۰، ۲۷۲)

په چا چه نمونځ فرض دې خو د يو شرعي عُذر په وجه پرې **جُمُعَه** فرض نه وي، هغوئې ته د **جُمُعې** په ورځ د ماسپښين نمونځ معاف نه دې هغه به ضرور كوي.

د جُمُعې د نمانځه سُنَّتونه

د **جُمُعې** د نمانځه د پاره په اوَّل وخت كښې تلل، **مِسواك** كول بهترې او سپيني جامې اغوستل، **تيل** او **خوشبُو** لګول او په **وړومبي** صف كښې كښيناستل مُستَحب دي او **غُسل** كول سُنَّت دي.

(عالمګِيري ج۱ ص۱۴۹، غُنيه ص۵۵۹)

د جُمُعې د غُسل وخت

مُفَسّرِ شَهِير حَكِيمُ الاُمَّت حضرت مُفتي احمد يار خان رَحمَةُ اللهِ تَعَالٰى عَلَيه فرمائي: ځيني عُلَمائے كِرام رَحِمَهُمُ اللّٰهُ تَعَالٰى فرمائي چه د **جُمُعې** د ورځې

فرمَانِ مُصطَفٰےصَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم: کوم خلق چه د خپل مجلِس نه د **الله** عَزَّوَجَلَّ د ذِکر او په **نبي** باندې د درود شريف لوستلو نه بغير پاځيدل نو هغه د بدبوداره مُردار نه پا څيدل. (**شُعَبُ الاِيمان**)

غُسل د [جُمُعې د] نمانځه د پاره مسنُون [يعني سُنَّت] دې، د **جُمُعې** د ورځې د پاره نه. لِهٰذا په چا چه د **جُمُعې** نمونځ نشته د هغوئي د پاره دا غُسل سُنَّت نه دې، ځيني عُلَمائے کرام رَحِمَهُمُ اللّٰهُ تَعَالٰی فرمائي چه د **جُمُعې** غُسل د **جُمُعې** نمانځه ته نزدې کوئ تر دې چه د هغې په اوداسه د **جُمُعې** نمونځ اوکړېځ خو حق دا دې چه د **جُمُعې** د غُسل وخت د سحر د راختو نه شروع کيږي. (مِراٰة ج۲ص۳۳٤) معلومه شوه چه زنانه او مسافر وغيره په چا چه د **جُمُعې** نمونځ واجِب نه دې د هغوئي د پاره د **جُمُعې** غُسل هم سُنَّت نه دې.

د جُمُعې غُسل سُنَّتِ غير مُؤَکَّده دې

حضرتِ علّامه اِبنِ عابِدِين شامي رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰی عَلَيْه فرمائي: د **جُمُعې** د نمانځه د پاره غُسل کول د سُنَّتِ زوائِد نه دي د دې په پريښودو عِتاب (يعني مَلامَتيا) نشته. (رَدُّالمُحتار ج۱ص۳۳۹)

په خُطبه کښې د نزدې کښيناستلو فضيلت

د **حضرتِ** سيِّدُنا **سَمُرَه** بِن جُندَب رَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰی عَنْهُ نه رِوايت دې چه، حُضُورِ انور صَلَّی اللّٰهُ تَعَالٰی عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم فرمائيلي دي: حاضِر اوسئ د خُطبې په وخت او اِمام ته نزدې اوسئ ځکه چه سړې څومره لرې اوسي هغه هُومره به په جَنَّت کښې وروستو اوسي اګرچه هغه (يعني مسلمان) به جَنَّت ته ضرور داخليږي. (اَبُوداوُد شريف ج۱ ص٤١٠ حديث١١٠٨)

www.dawateislami.net

فرمَانِ مُصطَفٰےصَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم: څوك چه په ما باندې په ورځ کښې 50 ځله درودِ پاك اولولي د قِيامت په ورځ به زه د هغه سره مُصافَحَه کووم (يعني لاس مِلاووُم). (اِبنِ بشکوال)

نو د جُمُعې ثواب به نه حاصليږي

فرمانِ مصطفٰی صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم دې: څوك چه د **جُمُعې** په ورځ خبرې اوکړي هله چه اِمام خطبه ورکوي نو د هغه مِثال د هٰغه خر په شان دې چه هغه کتابونه راخستي وي [يعني په هغه کتابونه بار وي] او هٰغه وخت چه څوك هغه ته دا اووائي چه "چپ اوسه" نو هغه ته به د **جُمُعې** ثواب نه حاصليږي. (مُسندِ اِمام اَحمد ج۱ ص۴۹۴ حديث۲۰۳۳)

په خاموشئ سره خطبه اوريدل فرض دي

کوم څيزونه چه په نمانځه کښې حرام دي مَثَلًا خوراك څښاك، سلام او د سلام جواب وغيره دا ټول هر څه د خُطبې په حالت کښې هم **حرام** دي تر دې چه **اَمرٌبِالْمعرُوف** [يعني د نيکئ دعوت هم نه شي ورکولې]، خو خطِيب **اَمرٌبِالْمعرُوف** (يعني د نيکئ دعوت ور)کولې شي. چه کله خطبه لوَلي نو په ټولو حاضرو خلقو باندې اوريدل او **چپ** [يعني خاموشه] اوسيدل **فرض** دي، کوم خلق چه د اِمام نه لرې دي چه د خطبې آواز نه اوري په هغوئي هُم خاموشه اوسيدل **واجِب** دي که څوك په بده خبره کولو اووينې نو د لاس يا سر په اشاره باندې ئې منع کولې شي په ژبه **ناجائِز** دي. (بَهارِ شرِيعَت ج۱ ص۷۷۴، دُرِّ مُختار ج۳ ص۳۹)

خُطبه اوريدونکې دُرود شريف نه شي لوستلې

خطِيب چه د سرکارِ مدينه صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم نوم مبارك واخلي نو حاضر خلق دِ په زړه کښې درود شريف لولي په ژبه باندې دغه

www.dawateislami.net

فرمَانِ مُصطَفٰے صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم: د چا په خوا كښې چه زما ذِكر اوشو او هغه په ما درودِ پاک او نه لوستو تحقيق هغه بدبخته شو. (اِبنِ سُنّی)

وخت كښې د وئيلو اِجازت نشته، هُم دغسې د صحابۀ كرام رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنۡهُم په مبارك ذِكر [يعني نومونو اوريدلو] هُغه وخت د رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنۡهُم په ژبه د وئيلو اِجازت نشته.

(بَهارِ شرِيعَت ج ۱ ص ۷۷۵ دُرِّ مُختار ج ۳ ص ٤٠)

خطبۀ نِكاح اوريدل واجِب دي

د خطبۀ **جُمُعَه** نه علاوه د نورو خطبو اوريدل هم واجِب دي مَثَلًا د اخترو او د نِكاح خطبه وغيرهُما. (دُرِّ مُختار ج ۳ ص ٤٠)

د وړومبي اذان د كيدو سره كاروبار هم ناجائِز

د **وړومبي** اذان د كيدو سره (د **جُمُعې** د نمانځه د پاره د تللو) كوشش (شروع) كول واجِب دي او بَيۡع (يعني اخستل خرڅول) وغيره، د هُغه څيزونو كوم چه د سعی (يعني كوشش) خِلاف وي پريښودل واجِب دي. تر دې چه كه په لاره روانه كښې ئې اخستل خرڅول اوكړل نو دا هم ناجائِزه دي او په جُمات كښې اخستل خرڅول خو **سخته گناه** ده او طعام ئې خوړلو چه د **جُمُعې** د اذان آواز راغې نو كه دا انديښنه وي چه كه خوري ئې نو د **جُمُعې** نمونځ به ترې لاړ شي نو خوراك دِ پريږدي او د **جُمُعې** نمانځه له دِ لاړ شي. د **جُمُعې** نمانځه له دِ په اِطمينان او وقار [يعني په قلاره او د عِزّت په طريقه] لاړ شي.

(بَهارِ شرِيعَت ج ۱ ص ۷۷۵، عالمگِيري ج ۱ ص ۱٤۹، دُرِّ مُختار ج ۳ ص ٤۲)

www.dawateislami.net

فرمَانِ مُصطَفٰےصَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم: چا چه په ما باندې لس ځله سحر او لس ځله ماښام دُرودِ پاک اولوستل دَ قِيامت په ورځ به هغه ته زما شفاعت نصيب كيږي. (مَجمَعُ الزَّوَائِد)

نن صبا د عِلمِ دِين نه د ناخبرئ دور دې، خلق د نورو عِباداتو په شان د خطبې اوريدلو په شان عظِيم عبادت كښې هم د غَلَطئ كولو په وجه په ډيرو ګناهونو كښې اخته كيږي لِهٰذا مَدَني عرض دې چه په هره جُمُعَه دِ خطِيب د اذان نه مخكښې او د خطبې مِنبر ته د ختلو نه مخكښې دا اعلان كوي:

د "بِسمِ الله" د ووه حروفو په نِسبت د خطبې ووه مَدَني ګلونه

۞ په حديثِ پاك كښې دي: "څوك چه د جُمُعې په ورځ د خلقو په څټونو واوښتو هغه د جهنّم طرف ته پُـل جوړ كړو." (تِرمِذی ج٢ ص٤٨ حديث٥١٣) د دې يوه معنٰى دا ده چه خلق به په هغه د پاسه خيژي او جهنَّم ته به داخليږي. (حاشِيه بَهارِ شرِيعَت ج١ ص ٧٦١، ٧٦٢)

۞ د خطيب طرف ته مخ كړې كښيناستل سُنَّتِ صحابه دي.

۞ بزرګانِ دِين رَحِمَهُمُ اللّٰهُ تَعَالٰى فرمائي: خطبه اوريدو ته دِ د اَلتَّحِيَّات په شان كښيني، په اوله خُطبه كښې دِ لاسونه اوتړي او په دويمه كښې دِ په ورنونو لاسونه كيږدي نو اِنْ شَآءَاللهعَزَّوَجَلَّ د دوه ركعتو ثواب به ئې اوشي.

۞ اَعلٰى حضرت اِمام اَحمد رضا خان رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰى عَلَيْه فرمائي: په خُطبه كښې چه د حُضورِ اَقدس صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم نوم مبارك واوري نو په زړه كښې دِ دُرُود اووائي ځكه چه په ژبه باندې خاموشي فرض ده. (فَتَاوٰی رَضَوِيّه مُخَرَّجه ج٨ ص٣٦٥)

فرمَانِ مُصطَفٰے صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم: په ما باندې دَ دُرود شريف كثرت كوئ بيشكه دا ستاسو دَپاره پاكي ده. (اَبُو يَعلیٰ)

۞ په "دُرِّ مُختار" كښې دي: په خطبه كښې خوراك څښاك كول، خبرې كول اګر چه **سُبْحٰنَ الله** وئيل، د سلام جواب وركول يا د نيكئ خبره ښودل [يعني خبره كول] **حرام** دي. (دُرِّ مُختار ج٣ ص٣٩)

۞ **اَعلیٰ حضرت** رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰی عَلَیْه فرمائي: د خطبې [اوريدلو] په حالت كښې ګرځيدل **حرام** دي. تر دې چه عُلَمائے كرام رَحِمَهُمُ اللّٰهُ تَعَالٰی فرمائي چه كه په داسې وخت كښې راغې چه خطبه شروع شوې وه نو په جُمات كښې چه كوم ځائ ته رسيدلې دې هُم هغلته دِ اودريږي، مخكښې دِ نه ځي ځكه چه دا به عمل [يعني يو كار] وي او د خُطبې په حال كښې يو عمل [يعني يو كار هم] روا (يعني جائز) نه دې.

(فَتَاوٰی رَضَوِيّه مُخَرَّجه ج٨ ص٣٣٣)

۞ **اَعلیٰ حضرت** رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰی عَلَیْه فرمائي: په خطبه كښې كوم يو طرف ته څټ تاوهلو سره كتل (هم) **حرام** دي. (اَيضاً ص٣٣٤)

د جُمُعې د اِمامت اَهَمه مسئَله

يو ډير ضروري اَمر چه د هغې طرف ته د عوامو بالكل توجُّه نشته هغه دا دې چه **جُمُعَه** د نورو نمونځونو په شان ګنړلې شي، چه څوك غواړي **جُمُعَه** قائِمه كړي او چه څوك غواړي د **جُمُعې** جَمعه وركوي دا **ناجائِزه** دي ځكه چه **جُمُعَه** قائِمول د بادشاهِ اِسلام يا د هغه د نائِب كار دې. او كوم ځائ چه اِسلامي بادشاهي نه وي هلته چه كوم د ټولو نه غټ فَقِيه (عالِم) سُنِّي صَحِيحُ الْعَقِيدَه وي هغه په اَحكامِ شرعِيَّه

www.dawateislami.net

فرمَانِ مُصطَفٰے صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم: د چا په خوا کښې چه زما ذِکر اوشو او هغه په ما دُرودِ پاک او نه لوستو هغه په خلقو کښې ډير زيات کنجُوس(شوم) دي. (اَلتَّرغِيب وَالتَّرهِيب)

جاري کولو کښې د بادشاهِ اِسلام قائِم مقام دي لِهٰذا هم هغه دِ **جُمُعَه** قائمه کړي، بغير د هغه د اِجازت نه (د **جُمُعې** نمونځ وغيره) نه شي کيدې او که دا هم نه وي نو چه عام خلق څوك اِمام جوړ کړي. چه عالِم وي نو عوام پخپله څوك اِمام **نه شي** جوړولې او نه دا کيدې شي چه درې څلور کسان دِ څوك اِمام مقرّر کړي داسې **جُمُعَه چرې هُم** ثابته نه ده. (بَهارِ شرِيعَت ج١ ص٧٦٤)

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

دا رساله اولولئ او بل ته ئې ورکړئ

په غم ښادئ، اجتماعاتو، عُرسونو او د ميلاد په جلوسونو وغيره کښې د **مَکتَبَةُ الْمَدِينه** نه شائع شوي رسالې او د مدني ګلونو پرچې تقسيم کړئ او ثواب اوګټئ، خپلو ګاکونو ته په تحفه کښې ورکولو د پاره په خپلو دُکانونو کښې هم د رِسالو ايښودلو عادت جوړ کړئ، د اخبار خرڅوونکو يا د ماشومانو په ذريعه په خپل چم ګاوَنډ کښې کور په کور وقفه په وقفه کله يوه کله بله د سنّتو نه ډکو رِسالو رسَوَلو په ذريعه د نيکئ دعوت عام کړئ او ډير ثوابونه اوګټئ.

طلب غم مدينہ بقيع و مغفرت و بے حساب جنّت الفردوس ميں آقا کا پڑوس

يکم محرم الحرام ۱۴۳۴ھ

16-11-2012

دَقيامت په ورځ پښيمانتيا

فرمانِ مُصطفٰى صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم: د قيامت په ورځ به د ټولو نه زيات هغه کس پښيمانه وي د چا سره چه په دُنيا کښې د عِلم حاصلولو وَخت وو او هغه عِلم حاصل نه کړو او هغه کس (به هم ډير زيات پښيمانه وي) چه پخپله ئې عِلم حاصل کړې وو او د هغه [د عِلم] نه نورو خلقو په اوريدلو فائدې اوچتې کړې وي خو هغه ترې پخپله فائده حاصله نه کړه (يعنې په علم ئې عمل اونه کړو) (تاريخ دمشق لابن عساکر ج51 ص 138 دارالفکر بيروت)

فرمَانِ مُصطَفٰے صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم: چا چه په كتاب كښې په ما باندې درود پاك اوليكلو ترڅو پورې چه زما نوم په هغې كښې وي فرښتې به دَ هغه دپاره بخښنه غواړي. (طَبَرَانِي)

ماخذ و مراجع

د كتاب نوم	مطبوعه	د كتاب نوم	مطبوعه
قرآن مجيد	مكتبة المدينه باب المدينه كراچى	سنن كبرىٰ	دار الكتب العلمية بيروت
كنز الايمان مع خزائن العرفان	مكتبة المدينه باب المدينه كراچى	مجمع الزوائد	دار الفكر بيروت
صحيح بخارى	دار الكتب العلمية بيروت	الترغيب والترهيب	دار الكتب العلمية بيروت
صحيح مسلم	دار ابن حزم بيروت	نوادر اصول	دار المعرفة بيروت
سنن ترمذى	دار الفكر بيروت	تاريخ دمشق	دار الفكر بيروت
سنن ابى داوٗد	دار احياء التراث العربي بيروت	لمعات	مركز الاولياء لاهور
سنن ابن ماجه	دار المعرفة بيروت	اشعة اللمعات	كوئټه
موطا امام مالک	دار المعرفة بيروت	احياء علوم الدين	دار الصادر بيروت
مسند امام احمد	دار الفكر بيروت	كيمياءِ سعادت	انتشارات گنجينه تهران
المعجم الكبير للطبراني	دار احياء التراث العربي بيروت	غنيه	مركز الاولياءِ لاهور
المعجم الاوسط	دار الكتب العلمية بيروت	مراة المناجيح	ضياءُ القران لاهور
الاحسان بالترتيب صحيح ابن حبّان	دار الكتب العلمية بيروت	فتاوي عالمگيري	دار الكتب العلمية بيروت
سنن دارمي	دار الكتب العربي بيروت	در مختار	دار المعرفة بيروت
مصنف ابن ابي شيبه	دار المعرفة بيروت	ردالمحتار	دار المعرفة بيروت
مُسند ابي يعليٰ	دار الفكر بيروت	فتاويٰ رضويه	رضا فاؤنڈيشن لاهور
الكامل في ضعفاءِ الرجال	دار الكتب العلمية بيروت	بهار شريعت	مكتبة المدينه باب المدينه كراچى

www.dawateislami.net

اَلْحَمْدُ لِلّٰہِ رَبِّ الْعٰلَمِیْنَ وَالصَّلٰوۃُ وَالسَّلَامُ عَلٰی سَیِّدِ الْمُرْسَلِیْنَ اَمَّا بَعْدُ فَاَعُوْذُ بِاللّٰہِ مِنَ الشَّیْطٰنِ الرَّجِیْمِ بِسْمِ اللّٰہِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

نیك او مونځ ګزاره جوړیدو دَ پاره

هر زيارت د ماښام د مانځه نه پس ستاسو په ځائ کښې کيدونکي د **دعوتِ اِسلامي** د سُنَّتو نه ډکه هفته واره اجتِماع کښې د رِضائے اِلٰهي د پاره د ښو ښو نِيَّتونو سره ټوله شپه تيروئ ۞ د سُنَّتو د تربِيَّت د پاره په **مَدَني قافِلو** کښې د عاشِقانِ رسُول سره هره مياشت د دري ورځو سفر او ۞ هره ورځ د **"فِکرِ مَدِينه"** په ذرِيعه د **مَدَني اِنعاماتو** رِساله ډکوئ او د هرې مَدَني مياشتې په وړومبي تاريخ ئې د خپل ځائ [د دعوتِ اسلامي] ذِمَّه دار ته د جَمع کولو معمول جوړ کړئ.

زما مَدَني مقصد: "ما ته د خپل ځان او د ټولې دُنيا دَ خلقو دَ اِصلاح کوشش کول دي." اِنْ شَآءَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ دَ خپل ځان دَ اِصلاح دَ پاره په "**مَدَني اِنعاماتو**" عمل او د ټولې دُنيا دَ خلقو دَ اِصلاح دَ کوشش کولو دَ پاره په "**مَدَني قافِلو**" کښې سَفَر کول دي. اِنْ شَآءَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ

www.dawateislami.net

مکتبة المدینة
MAKTABA TUL MADINAH
MC 1286

فيضانِ مدينه محلّه سوداګران زړه سبزي منډئ، بابُ المدينه (کراچئ)

UAN: +92 111 25 26 92 Ext: 1262

Web: www.dawateislami.net / E-mail: translation@dawateislami.net